ฉบับประจำเดือนพฤษภาคม 2564
ฝ่ายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง

กระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation

วิทย์ไมตรีไทย-จีน

การสำรวจสำมะโนประชากรระดับชาติครั้งที่ 7 (2011-2020) และแผนพัฒนาประชากรแห่งชาติจีน (2016-2030)

วารสารรายเดือน วิทย์ไมตรีไทย-จีน นำเสนอข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ และเรื่องราวเกี่ยวกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมถึงเรื่องที่น่าสนใจหลากหลายมิติของสาธารณรัฐประชาชนจีน

บรรณาธิการ

พสุภา ชินวรโสภาค

อัครราชทูตที่ปรึกษา

ฝ่ายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กองบรรณาธิการ

น้ำทิพย์ ทองทิพย์

บุษรินทร์ เณรแก้ว

จัดทำโดย

ฝ่ายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม

เลขที่ 21 ถนนกวงหวา เขตฉาวหยาง กรุงปักกิ่ง 100600

สาธารณรัฐประชาชนจีน

โทรศัพท์ (86-10) 8531-8790

โทรสาร (86-10) 8531-8791

เว็บไซต์ www.stsbeijing.org

อีเมล stsbeijing@mhesi.go.th

เฟซบุ๊ก www.facebook.com/stsbeijing

สวัสดีค่ะ

ปี 1979 จีนเริ่มนโยบายลูกคนเดียว เพื่อแก้ปัญหาเรื่องจำนวนประชากรที่มีจำนวนมาก และทรัพยากรอาหารที่มีไม่เพียงพอ นโยบายนี้สามารถลดอัตราการเกิดลง ส่งผลให้ชาวจีนมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง และก้าวสู่ “สังคมพอมีพอกิน” แต่อัตราการเกิดที่ลดลง ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างประชากรที่ทำให้มีผู้สูงอายุมากขึ้น ประชากรวัยแรงงานลดลง จีนจึงดำเนินนโยบายลูกสองคนในปี 2016 และถึงแม้ว่าจะมีจำนวนลูกคนที่สองเพิ่มขึ้น แต่อัตราการเกิดก็ไม่ได้เพิ่มขึ้น จนเมื่อเดือนพฤษภาคม 2564 จีนประกาศนโยบายลูกสามคน (Three-child policy) เพื่อเป็นการตอบสนองการเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยและการวางแผนครอบครัวเพื่อปรับโครงสร้างประชากรใหม่

วารสาร “วิทย์ไมตรีไทย-จีน” ฉบับเดือนพฤษภาคม 2564 นำเสนอเรื่องผลการสำมะโนประชากรครั้งล่าสุดของจีน ที่มีการสำรวจข้อมูลในปี พ.ศ. 2563 และรายงานข้อมูลในเดือนพฤษภาคม 2564 และนโยบายลูกสามคนของประเทศจีน พร้อมทั้งอาชีพของผู้สูงอายุในจีนค่ะ ขอเชิญติดตามรายละเอียดได้ในฉบับนี้ค่ะ

พสุภา ชินวรโสภาค

บรรณาธิการ

สารบัญ

05

สรุปข้อมูลหลักของการสำรวจสำมะโนประชากรแห่งชาติครั้งที่ 7

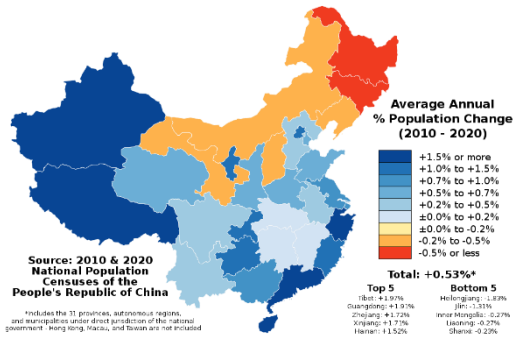

14

แผนพัฒนาประชากรแห่งชาติจีน (2016-2030)

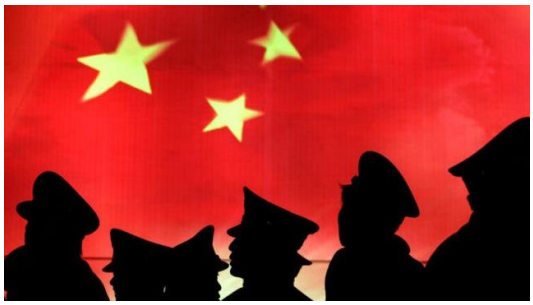

22

นโยบายลูกสามคน

00

งานอะไรที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ

การสำรวจสำมะโนประชากรแห่งชาติครั้งที่ 7 (2011-2020)
China's 7th National Population Census

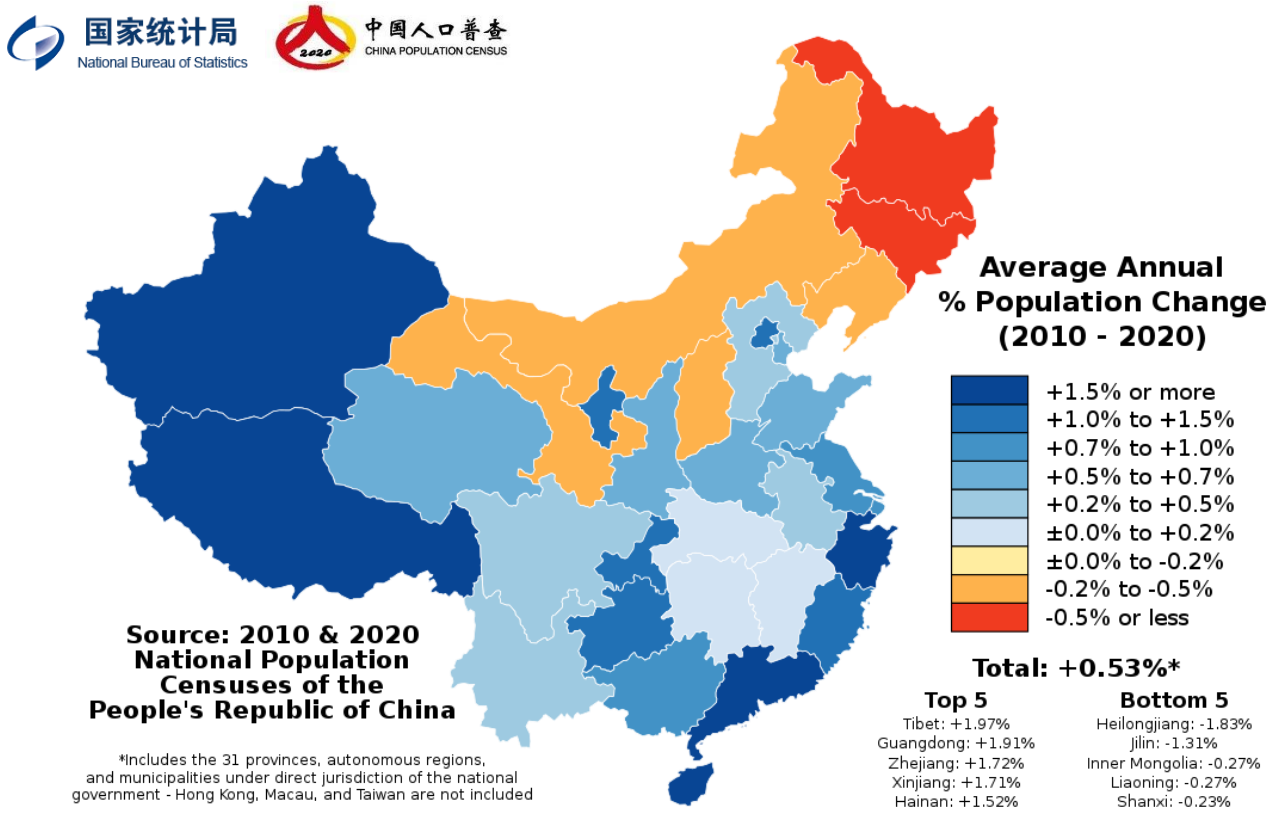

เมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2020 จีนได้ดำเนินการสำรวจสำมะโนประชากรครั้งล่าสุด ซึ่งเป็นครั้งที่ 7 นับตั้งแต่ 0:00 น. ของวันที่ 1 พฤศจิกายน ค.ศ. 2020 และได้รายงานผลเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2021

มีประชากรจำนวนทั้งสิ้น	เพิ่มขึ้น
1,412 ล้านคน	**72 ล้านคน หรือ 5.38%**

การสำรวจสำมะโนประชากรแห่งชาติครั้งที่ 7 แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน

1. ขั้นตอนการเตรียมการ (ตุลาคม 2019 - ตุลาคม 2020)
2. ขั้นตอนการลงทะเบียนสำมะโนประชากร (พฤศจิกายน 2020 - ธันวาคม 2020)
3. ขั้นตอนการรวบรวมและการเผยแพร่ข้อมูล (ธันวาคม 2020 - ธันวาคม 2022)

Photo: Plataformamedia

สรุปข้อมูลหลักของการสำรวจสำมะโนประชากรแห่งชาติครั้งที่ 7 (2011-2020)

โดยนาย Ning Jizhe ผู้อำนวยการสำนักงานสถิติแห่งชาติ รองหัวหน้ากลุ่มผู้นำการสำรวจสำมะโนประชากรแห่งชาติที่ 7 ของสภาแห่งรัฐ ได้รายงานผลการสำรวจข้อมูลการสำมะโนประชากรครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2021 ดังนี้

1. สถานการณ์พื้นฐานของการสำรวจสำมะโนประชากร

ตามกฎหมายสถิติและ"ระเบียบว่าด้วยการสำรวจสำมะโนแห่งชาติ" ประเทศจีน ได้เปิดตัวการสำรวจสำมะโนประชากรแห่งชาติครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2020 จุดประสงค์หลัก คือ การตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับประชากรในประเทศจีน โครงสร้างการกระจายของประชากร เพื่อสนับสนุนข้อมูลทางสถิติที่ถูกต้องและครบถ้วน เพื่อปรับปรุงกลยุทธ์และนโยบายการพัฒนาประชากรของประเทศจีน รวมถึงการกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมและการส่งเสริมการพัฒนาที่มีคุณภาพสูง โดยนายสี จิ้นผิง ประธานาธิบดี เข้าร่วมในการลงทะเบียนการสำรวจสำมะโนประชากรด้วย

ในการสำรวจสำมะโนประชากรครั้งที่ 7 นี้ มีการจัดตั้งกลุ่มผู้นำการสำรวจสำมะโนประชากร ที่มีการประชุมเต็มรูปแบบและการประชุมทางออนไลน์และทางโทรศัพท์ เพื่อเตรียมการสำรวจสำมะโนประชากร หน่วยงานสมาชิกของกลุ่มแกนนำและรัฐบาลท้องถิ่นในทุกระดับ ได้วางแผน จัดระเบียบและร่วมมือกันอย่างรอบคอบ โดยการจัดตั้งสำนักงานสำรวจสำมะโนประชากรทั้งหมด 679,000 แห่ง ในระดับมณฑล เมือง อำเภอ เขต/ตำบลและหมู่บ้านทั่วประเทศ และมีบุคลากรที่ได้รับการคัดเลือกเป็นเจ้าหน้าที่ในการสำรวจสำมะโนประชากรครั้งนี้มีมากกว่า 7 ล้านคน

การสำรวจฯ ครั้งที่ 7 นี้ ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และรายงานข้อมูลโดยตรงแบบเรียลไทม์เป็นครั้งแรก ผู้เข้าร่วมการสำรวจสำมะโนประชากรสามารถกรอกข้อมูลด้วยตนเอง โดยการสแกนรหัส QR เพื่อบันทึกข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันข้อมูลขนาดใหญ่

การสำรวจฯ ครั้งที่ 7 ได้เชิญนายแพทย์ จงหนานซาน แพทย์จีนชื่อดัง ผู้เชี่ยวชาญชื่อดังด้านโรคระบบทางเดินหายใจของจีน และ เหยา หมิง นักบาสเกตบอลอาชีพชาวจีน ให้ทำหน้าที่เป็นทูตประชาสัมพันธ์การสำรวจสำมะโนประชากร ด้วยคำขวัญ “大国点名、没你不行” แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า เช็คชื่อครั้งใหญ่ในประเทศ ไม่มีคุณไม่ได้

การสำรวจฯ ครั้งที่ 7 ปฏิบัติตามกฎหมายและดำเนินการตามข้อกำหนดของแผนการสำรวจสำมะโนประชากรอย่างจริงจัง โดยใช้ระบบการควบคุมคุณภาพและความแม่นยำที่เข้มงวด สร้างและปรับปรุงกลไกการตรวจสอบข้อมูล โดยการสุ่มเลือก 32,000 ครัวเรือนใน 141 อำเภอจาก 31 มณฑล (เขตปกครองตนเองและเทศบาล) เพื่อทำการตรวจสอบความแม่นยำ พบว่าประชากรที่ไม่ได้ลงทะเบียนมีจำนวน 0.05% แสดงให้เห็นถึงกระบวนการสำรวจสำมะโนประชากรมีความเข้มงวด ได้มาตรฐาน ผลลัพธ์เป็นจริงและเชื่อถือได้

2. ข้อมูลหลักของการสำรวจสำมะโนประชากร

(1) ประชากรจีน จำนวนประชากรทั้งหมดของประเทศจีน มีจำนวนทั้งสิ้น 1,412 ล้านคน เพิ่มขึ้น 72 ล้านคน หรือ 5.38% และมีอัตราการเติบโตเฉลี่ย 0.53% เมื่อเทียบกับประชากรจำนวน 1,340 ล้านคนในปี 2010 (ข้อมูลของการสำรวจสำมะโนประชากรแห่งชาติครั้งที่ 6) อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีตั้งแต่ปี 2000 ถึง 2010 อยู่ที่ 0.57% ลดลง 0.04% สถิติแสดงให้เห็นว่าประชากรในประเทศจีนยังคงรักษาแนวโน้มการเติบโตช้าในช่วงปีที่ผ่านมา

(2) ประชากรในครัวเรือน มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 494 ล้านครัวเรือน โดยจำนวนประชากรในครัวเรือนทั้งหมด 1,293 ล้านคน และมีกลุ่มครัวเรือนที่มีการย้ายถิ่นฐานไปอาศัยในเขตเมือง จำนวน 29 ล้านครัวเรือน มีจำนวนประชากรของกลุ่มครัวเรือนมีทั้งสิ้น 119 ล้านคน โดยมีขนาดครัวเรือนเฉลี่ย 2.62 คน หรือ 0.48 คน น้อยกว่า 3.10 คน ในปี 2010 ขนาดของครัวเรือนยังคงหดตัวลง ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความถี่ในการย้ายถิ่นฐานของประชากรในประเทศจีนที่เพิ่มขึ้นและการปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยของคนหนุ่มสาวที่อาศัยอยู่อย่างอิสระหลังจากแต่งงาน

(3) การกระจายของประชากรตามภูมิภาค จำนวนประชากรในภาคตะวันออกคิดเป็น 39.93% ของประชากรทั้งประเทศ ภาคกลางคิดเป็น 25.83% ภาคตะวันตกคิดเป็น 27.12% และภาคตะวันออกเฉียงเหนือคิดเป็น 6.98% เมื่อเทียบกับปี 2010 สัดส่วนของประชากรในภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น 2.15% ภาคกลางลดลง 0.79% ภาคตะวันตกเพิ่มขึ้น 0.22% และภาคตะวันออกเฉียงเหนือลดลง 1.20% ประชากรมีการกระจุกตัวมากขึ้นอยู่อย่างหนาแน่นบริเวณในภูมิภาคที่พัฒนาทางเศรษฐกิจในเขตเมือง

แผนที่แสดงความเปลี่ยนแปลงของประชากรตามภูมิภาคของจีนระหว่างปี ค.ศ. 2010 และ ค.ศ. 2020

(4) สัดส่วนชาย-หญิง มีประชากรที่เป็นเพศชายจำนวน 723.34 ล้านคน คิดเป็น 51.24% และเพศหญิงจำนวน 688.44 ล้านคนคิดเป็น 48.76% อัตราส่วนทางเพศของประชากรทั้งหมด อัตราส่วนของเพศหญิง 100 คน ส่วนเพศชายเท่ากับ 105.07 คน ต่ำกว่าสัดส่วนในปีค.ศ. 2010 เล็กน้อย

(5) ช่วงอายุของประชากร

- อายุ 0-14 ปี มีจำนวน 253.38 ล้านคน คิดเป็น 17.95%
- อายุ 15-59 มีจำนวน 89.438 ล้านคน คิดเป็น 63.35%
- อายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวน 264.04 ล้านคน คิดเป็น 18.70% (ในจำนวนนี้มีประชากร อายุ 65 ปีขึ้นไป จำนวน 190.64 ล้านคน คิดเป็น 13.50%)

เมื่อเทียบกับปี 2010 สัดส่วนของช่วงอายุ 0-14, 15-59, 60 ขึ้นไปเพิ่มขึ้น 1.35% ลดลง 6.79% และเพิ่มขึ้น 5.44% สัดส่วนของเด็กในประเทศจีนเพิ่มสูงขึ้นและการปรับนโยบายการเจริญพันธุ์ได้ผลลัพธ์ในเชิงบวก ขณะเดียวกันจำนวนของประชากรผู้สูงวัยเพิ่มมากขึ้น ท้าทายการการวางแผนประชากรที่สมดุลในระยะยาว

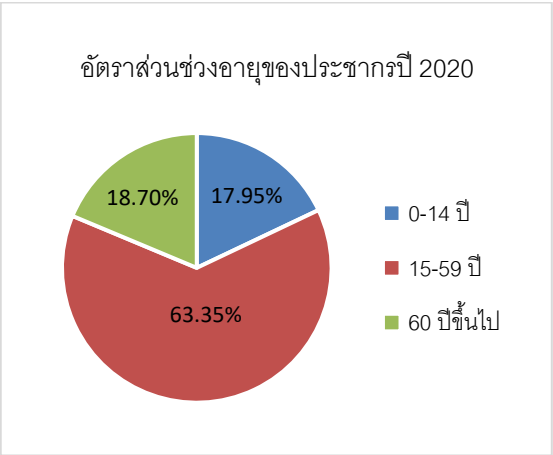

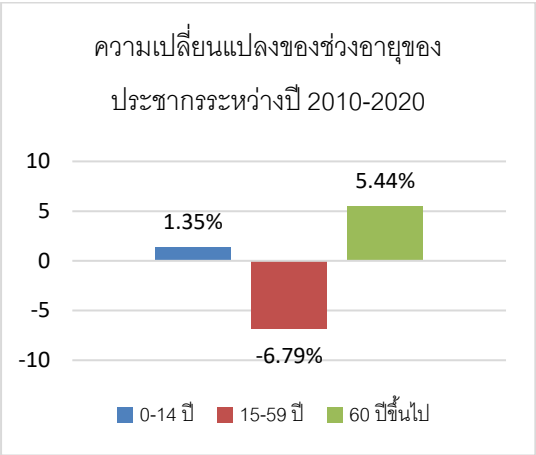

(6) ประชากรที่ได้รับการศึกษา ปี 2020 มีจำนวนประชากรที่เคยหรือกำลังศึกษาระดับอุดมศึกษา 218.36 ล้านคน เมื่อเทียบกับปี 2010 จำนวนผู้ที่ที่เคยหรือกำลังศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อ 100,000 คน เพิ่มขึ้นจาก 8,930 คน ในปี 2010 และในปัจจุบันเป็น 15,467 คน ต่อ 100,000 คน ปีการศึกษาโดยเฉลี่ยของประชากรในช่วงอายุ 15 ปีขึ้นไปเพิ่มขึ้นจาก 9.08 เป็น 9.91 และอัตราการไม่รู้หนังสือลดลงจาก 4.08% เป็น 2.67% นโยบายการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นถึงผลลัพธ์ในเชิงบวกที่เกิดขึ้นในช่วง 10 ปี ของการพัฒนาด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เข้มแข็งของประเทศจีนและการแก้ปัญหาการไม่ได้รับการศึกษาในกลุ่มคนหนุ่มสาวและวัยกลางคน

(7) ประชากรในเมืองและชนบท ในปี 2020 มีประชากรที่อาศัยอยู่ในเมืองจำนวน 901.99 ล้านคน คิดเป็น 63.89% ส่วนประชากรที่อาศัยอยู่ในชนบท 509.79 ล้านคน คิดเป็น 36.11% เมื่อเทียบกับปี 2010 ประชากรที่อาศัยอยู่ในเมืองเพิ่มขึ้น 236.42 ล้านคน ประชากรที่อาศัยอยู่ในชนบทลดลง 164.36 ล้านคน และสัดส่วนของประชากรในเมืองเพิ่มขึ้น 14.21 % เป็นผลมาจากการพัฒนาเชิงลึกของอุตสาหกรรมใหม่ของประเทศจีน ข้อมูลสารสนเทศและความทันสมัยทางการเกษตรและการ

ดำเนินนโยบายการการถ่ายโอนทางการเกษตร กระบวนการสร้างเมืองใหม่ในประเทศจีนก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา และการก่อสร้างได้สร้างความสำเร็จในประวัติศาสตร์

(8) ประชากรลอยตัว (floating population) ในปี 2020 มีจำนวนครัวเรือนที่แยกจากกัน 492.76 ล้านครัวเรือน เป็นจำนวนครัวเรือนในเขตเทศบาลคือ 116.94 ล้านคน และมีจำนวนประชากรลอยตัวอยู่ที่ 375.82 ล้านคน ในจำนวนนี้มีประชากรลอยระหว่างจังหวัด 124.84 ล้านคน เมื่อเทียบกับปี 2010 จำนวนประชากรที่แยกออกจากเพิ่มขึ้น 88.52% จำนวนประชากรที่แยกออกจากครัวเรือนในเขตเทศบาลเพิ่มขึ้น 192.66% และจำนวนประชากรลอยตัวเพิ่มขึ้น 69.73% การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืนของประเทศจีน ส่งผลให้เกิดการย้ายถิ่นฐานและแนวโน้มการเคลื่อนย้ายของประชากรมีความชัดเจนมากขึ้นและขนาดของประชากรที่ลอยตัวได้ขยายเพิ่มขึ้น

(9) ประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ ในปี 2020 มีจำนวนประชากรที่เป็นชาวฮั่น 1,286.31 ล้านคน คิดเป็น 91.11% ของประชากรทั้งหมด มีจำนวนประชากรของชนกลุ่มน้อยคือ 124.47 ล้านคน คิดเป็น 8.89% เมื่อเทียบกับปี 2010 ประชากรชาวฮั่นเพิ่มขึ้น 4.93% จำนวนประชากรของชนกลุ่มน้อยเพิ่มขึ้น 10.26% และสัดส่วนของชนกลุ่มน้อยเพิ่มขึ้น 0.40% การเติบโตอย่างต่อเนื่องของประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการโดยรวมและความก้าวหน้าของกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหมดในประเทศจีนภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศจีน

ปัญหาประชากรเป็นปัญหาเชิงยุทธศาสตร์ระยะยาวที่ประเทศจีนเผชิญอยู่เสมอ การสำรวจสำมะโนประชากรครั้งที่ 7 ได้ตรวจสอบประชากร โครงสร้างและการกระจายตัวของประเทศจีนอย่างละเอียด สะท้อนลักษณะแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของประชากรในปัจจุบันได้อย่างถูกต้องเพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาในด้านต่าง ๆ พัฒนาการวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาประชากร และเพิ่มบทบาทของการสำรวจสำมะโนประชากรที่สนับสนุนข้อมูลทางสถิติที่ชัดเจน เพื่อส่งเสริมการพัฒนายุทธศาสตร์และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับจำนวนประชากรและการพัฒนาประชากรในระยะยาวอย่างสมดุล

(หมายเหตุ: ประชากรของประเทศจีน หมายถึง ประชากรใน 31 มณฑล เขตปกครองตนเอง เทศบาลนครภายใต้การบริหารโดยตรงของรัฐบาลกลางและเจ้าหน้าที่ทหารประจำการในแผ่นดินใหญ่ ซึ่งไม่รวมผู้อยู่อาศัยในฮ่องกง มาเก๊าและไต้หวัน และบุคลากรต่างชาติที่อาศัยอยู่ใน 31 มณฑล เขตปกครองตนเอง เทศบาลนครภายใต้การบริหารโดยตรงของรัฐบาลกลาง)

จำนวนประชากรทั้งหมดของปักกิ่งเกิน 21.89 ล้านคน

และมีสัดส่วนของประชากรที่มีการศึกษาระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยสูงที่สุด

Photo: © Ron Gatepain (Britannica)

ข้อมูลการสำรวจสำมะโนประชากรแห่งชาติครั้งที่ 7 มีข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับประชากรของปักกิ่ง ดังนี้

กรุงปักกิ่งมีประชากรจำนวน 21,893,095 คน คิดเป็น 1.55% ของประชากรทั้งประเทศ เพิ่มขึ้น 0.09% จากปี 2010 มีสัดส่วนของจำนวนประชากรชายในปักกิ่งสูงถึง 51.14% และหญิง 48.86% ไม่ต่างจากสัดส่วนจำนวนชาย-หญิงของประเทศ ช่วงอายุของประชากรในปักกิ่ง เด็กอายุ 0-14 ปี คิดเป็น 11.84% อายุ 15-59 ปี คิดเป็น 68.53% และอายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็น 19.63%

ในด้านการศึกษา มีจำนวนผู้ที่มีการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยหรือ (วิทยาลัยขึ้นไป) จำนวนถึง 41,980 คน ต่อประชากร 100,000 คน สูงเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ

นอกจากนี้ ในปักกิ่ง มีจำนวนผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (รวมถึงอาชีวะหรือเทียบเท่า) จำนวน 17,593 คน จำนวนประชากรระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเท่ากับ 23,289 คน และจำนวนผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษาคือ 10,503 คน ต่อประชากร 100,000 คน

ตารางประชากรในแต่ละพื้นที่

หน่วย : คน , %

มณฑล	ประชากร (คน)	สัดส่วน % (ค.ศ. 2020)	สัดส่วน % (ค.ศ. 2010)
กวางตุ้ง	126,012,510	8.93	7.79
ซานตง	101,527,453	7.19	7.15
เหอหนาน	99,365,519	7.04	7.02
เจียงซู	84,748,016	6.00	5.87
เสฉวน	83,674,866	5.93	6.00
เหอเป่ย์	74,610,235	5.28	5.36
หูหนาน	66,444,864	4.71	4.90
เจ้อเจียง	64,567,588	4.57	4.06
อานฮุย	61,027,171	4.32	4.44
หูเป่ย์	57,752,557	4.09	4.27
กวางซี	50,126,804	3.55	3.44
ยูนนาน	47,209,277	3.34	3.43
เจียงซี	45,188,635	3.20	3.33
เหลียวหนิง	42,591,407	3.02	3.27
ฝูเจี้ยน	41,540,086	2.94	2.75
ส่านซี	39,528,999	2.80	2.79
กุ้ยโจว	38,562,148	2.73	2.59
ซานซี	34,915,616	2.47	2.67
ฉงชิ่ง	32,054,159	2.27	2.15
เฮยหลงเจียง	31,850,088	2.26	2.86
ซินเจียง	25,852,345	1.83	1.63
กานซู	25,019,831	1.77	1.91
เซี่ยงไฮ้	24,870,895	1.76	1.72
จี๋หลิน	24,073,453	1.71	2.05
มองโกเลียใน	24,049,155	1.70	1.84
ปักกิ่ง	21,893,095	1.55	1.46
เทียนจิน	13,866,009	0.98	0.97
ไหหลำ	10,081,232	0.71	0.65
หนิงเซี่ย	7,202,654	0.51	0.47
ชิงไห่	5,923,957	0.42	0.42
ทิเบต	3,648,100	0.26	0.22
รวม	**1,411,778,724**	**100**	**100**

โครงสร้างของสัดส่วนอายุของประชากรในแต่ละพื้นที่

หน่วย : %

มณฑล	0-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	65 ปีขึ้นไป
กวางตุ้ง	18.85	68.80	12.35	8.58
ซานตง	18.78	60.32	20.90	15.13
เหอหนาน	23.14	58.79	18.08	13.49
เจียงซู	15.21	62.95	21.84	16.20
เสฉวน	16.10	62.19	21.71	16.93
เหอเป่ย์	20.22	59.92	19.85	13.92
หูหนาน	19.52	60.60	19.88	14.81
เจ้อเจียง	13.45	67.86	18.70	13.27
อานฮุย	19.24	61.96	18.79	15.01
หูเป่ย์	16.31	63.26	20.42	14.59
กวางซี	23.63	59.69	16.69	12.20
ยูนนาน	19.57	65.52	14.91	10.75
เจียงซี	21.96	61.17	16.87	11.89
เหลียวหนิง	11.12	63.16	25.72	17.42
ฝูเจี้ยน	19.32	64.70	15.98	11.10
ส่านซี	17.33	63.46	19.20	13.32
กุ้ยโจว	23.97	60.65	15.38	11.56
ซานซี	16.35	64.72	18.92	12.90
ฉงชิ่ง	15.91	62.22	21.87	17.08
เฮยหลงเจียง	10.32	66.46	23.22	15.61
ซินเจียง	22.46	66.26	11.28	7.76
กานซู	19.40	63.57	17.03	12.58
เซี่ยงไฮ้	9.80	66.82	23.38	16.28
จี๋หลิน	11.71	65.23	23.06	17.42
มองโกเลียใน	14.04	66.17	19.78	13.05
ปักกิ่ง	11.84	68.53	19.63	13.30
เทียนจิน	13.47	64.87	21.66	14.75
ไหหลำ	19.97	65.38	14.65	10.43
หนิงเซี่ย	20.38	66.09	13.52	9.62
ชิงไห่	20.81	67.04	12.14	8.68
ทิเบต	24.53	66.95	8.52	5.67
ภาพรวมจีน	**17.95**	**63.35**	**18.70**	**13.50**

ตารางสัดส่วนเพศของประชากรในแต่ละพื้นที่

หน่วย : %

มณฑล	ชาย	หญิง	สัดส่วนเพศ
กวางตุ้ง	53.07	46.93	113.08
ซานตง	50.66	49.34	102.67
เหอหนาน	50.15	49.85	100.60
เจียงซู	50.78	49.22	103.15
เสฉวน	50.54	49.46	102.19
เหอเป่ย์	50.50	49.50	102.02
หูหนาน	51.16	48.84	104.77
เจ้อเจียง	52.16	47.84	109.04
อานฮุย	50.97	49.03	103.94
หูเป่ย์	51.42	48.58	105.83
กวางซี	51.70	48.30	107.04
ยูนนาน	51.73	48.27	107.16
เจียงซี	51.60	48.40	106.62
เหลียวหนิง	49.92	50.08	99.70
ฝูเจี้ยน	51.68	48.32	106.94
ส่านซี	51.17	48.83	104.79
กุ้ยโจว	51.10	48.90	104.50
ซานซี	50.99	49.01	104.06
ฉงชิ่ง	50.55	49.45	102.21
เฮยหลงเจียง	50.09	49.91	100.35
ซินเจียง	51.66	48.34	106.85
กานซู	50.76	49.24	103.10
เซี่ยงไฮ้	51.77	48.23	107.33
จี๋หลิน	49.92	50.08	99.69
มองโกเลียใน	51.04	48.96	104.26
ปักกิ่ง	51.14	48.86	104.65
เทียนจิน	51.53	48.47	106.31
ไหหลำ	53.02	46.98	112.86
หนิงเซี่ย	50.94	49.06	103.83
ซิงไห่	51.21	48.79	104.97
ทิเบต	52.45	47.55	110.32
ภาพรวมจีน	**51.24**	**48.76**	**105.07**

แผนพัฒนาประชากรแห่งชาติจีน (2016-2030)

แผนพัฒนาประชากรแห่งชาติ (2016-2030) กำหนดแนวทางในการพัฒนาประชากรของจีนระยะ 15 ปี เพื่อวางแผนประชากรและครอบครัวที่ครอบคลุมและให้การสนับสนุนขั้นพื้นฐาน และเป็นข้อมูลในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจระดับมหภาค

1. การวางแผนภูมิหลัง – ช่วงการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญสำหรับการพัฒนาประชากร

สถานะประชากร - โครงสร้างทางประชากรมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

- จำนวนประชากรทั้งหมด ณ สิ้นปี 2015 อยู่ที่ 1,375 ล้านคน
- สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปสูงถึง 16.1%
- อายุขัยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 76.34 ปี

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในโครงสร้างเมือง - ชนบทของประชากร

ตั้งแต่ปี 2010 ถึงปี 2015 อัตราของประชากรที่อาศัยในเมืองถาวร เพิ่มขึ้นจาก 49.95% เป็น 56.1% และจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นจาก 221 ล้านคนเป็น 247 ล้านคน

ระดับของความปลอดภัยของประชากรยังคงดีขึ้น

ในปี 2015 ประชากรยากจนในชนบทมีจำนวน 55.75 ล้านคนลดลง 66.3% เมื่อเทียบกับปี 2010 ระบบประกันสังคมและระบบบริการสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุ ผู้พิการและกลุ่มอื่น ๆ ได้ค่อย ๆ ปรับปรุงให้ดีขึ้น

แนวโน้มการพัฒนา

- จำนวนที่เพิ่มขึ้นของประชากรทั้งหมดลดลง และจะถึงจุดสูงสุดในราวปี 2030
- ประชากรวัยทำงานมีความผันผวนและลดลง อายุการทำงานเพิ่มขึ้น
- สัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ในขณะที่สัดส่วนของเด็กกำลังลดลง
- การเคลื่อนย้ายของประชากรยังคงมีความเคลื่อนไหว คาดว่าการเคลื่อนย้ายของผู้คนจากชนบทสู่เขตเมืองตั้งแต่ปี 2016 ถึง 2030 มีประมาณ 200 ล้านคน
- อัตราส่วนของเพศเมื่อแรกเกิดค่อย ๆ กลับสู่ภาวะปกติ (ชายหญิงเท่ากัน) และมีแนวโน้มของครอบครัวที่มีลักษณะที่มีความหลากหลาย มีประชากรของชนกลุ่มน้อยเพิ่มขึ้นและการเปลี่ยนแปลงของประชากรระหว่างภูมิภาคไม่สม่ำเสมอ

ปัญหาและความท้าทาย

- ประชากรวัยกลางคน มีความกดดันมากขึ้นในการมีบุตร
- ผลกระทบจากผู้สูงอายุมีมากขึ้น
- ความท้าทายของการเคลื่อนย้ายของประชากรอย่างสมเหตุสมผลและเป็นระเบียบ
- ประชากรและทรัพยากรสิ่งแวดล้อมยังคงไม่สมดุล
- ความไม่ปลอดภัยหรืออันตรายที่ซ่อนเร้นจากการพัฒนาครอบครัวและความมั่นคงทางสังคมยังคงสะสมอยู่

2. แนวคิดทั่วไป – ดำเนินการตามยุทธศาสตร์แห่งชาติในการพัฒนาประชากรอย่างสมดุล

ข้อกำหนดทั้งหมด

เพื่อส่งเสริมการพัฒนาประชากรอย่างสมดุล ได้กำหนดนโยบายพื้นฐานแห่งชาติในการวางแผนครอบครัว ส่งเสริมการมีบุตร ให้ความสำคัญกับผลของนโยบายลูกสองคนที่ครอบคลุม และสร้างประชากรที่เอื้อต่อการพัฒนา การจ่ายเงินปันผลตามโครงสร้างและความได้เปรียบของเงินทุนที่มีคุณภาพ ส่งเสริมประชากรและสังคมเศรษฐกิจ พัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ประสานกันและยั่งยืน เพื่อสร้างสังคมที่ดีอย่างรอบด้านของความฝันของชาวจีน ในการตระหนักถึงการฟื้นฟูประเทศจีนครั้งใหญ่ เป็นรากฐานที่มั่นคงและแรงผลักดันที่ยั่งยืน

มีหลักการต่อไปนี้

- ยึดมั่นในแผนการแบบบูรณาการ
- เน้นประชากรเป็นหลัก
- เสริมสร้างกฎระเบียบเชิงบวก
- เสริมสร้างการป้องกันความเสี่ยง
- ปฏิรูปด้านนวัตกรรมให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

เป้าหมายหลัก		**ถึงปี 2030**
ปี 2015	ประชากรทั้งหมดของประเทศคือ 1,375 ล้านคน	อัตราเจริญพันธุ์โดยรวม 1.5-1.6
ปี 2020	ประชากรทั้งหมดของประเทศคือ 1,420 ล้านคน	อัตราเจริญพันธุ์โดยรวม 1.8
ปี 2030	ประชากรทั้งหมดของประเทศคือ 1.420 พันล้านคน	อัตราเจริญพันธุ์โดยรวม 1.8

แนวทางกลยุทธ์

1. ให้ความสำคัญกับความสมดุลของปัจจัยต่าง ๆ ภายในด้านประชากร

ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาประชากร การเพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างและการปรับปรุงคุณภาพ ส่งเสริมการดำเนินนโยบายลูกสองคนที่ครอบคลุมและการเปลี่ยนแปลงของประชากรทั้งหมดให้ราบรื่น หลีกเลี่ยงการลดลงอย่างรวดเร็วของประชากรหลังจากถึงจุดสูงสุด และกำกับดูแลอัตราส่วนของประชากรชายหญิง ส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศ ปรับปรุงคุณภาพของประชากรเกิดอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาศักยภาพของประชากรทุกกลุ่มอายุ และส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงของการปันผลทางประชากรไปสู่การปันผลที่พัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถ

2. ให้ความสำคัญกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชากรและการพัฒนาเศรษฐกิจ

เข้าใจถึงผลกระทบของการพัฒนาเศรษฐกิจต่อการเปลี่ยนแปลงของประชากรอย่างถูกต้องแม่นยำ และดำเนินนโยบายอย่างครอบคลุม เพื่อบรรเทาปัญหาการพัฒนาประชากร เช่น ปัญหาการลดลงของจำนวนประชากรที่เกิดจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ ด้วยการพัฒนาที่ประสานกันของพื้นที่ในเมืองและชนบทและการแพร่กระจายเทคโนโลยี อุตสาหกรรม บริการสาธารณะและการจ้างงานไปพร้อม ๆ กัน พื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประชากรและรูปแบบเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพ โดยให้บทบาทต่อประชากรอย่างเต็มที่ ให้การสนับสนุนทุนด้านต่าง ๆ แก่ผู้ที่มีความสามารถ และดำเนินนโยบายแก่ผู้สูงอายุ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาต่อผลกระทบในการเติบโตทางเศรษฐกิจ

3. ให้ความสำคัญกับการประสานงานในการพัฒนาประชากรและสังคม

ปรับปรุงระบบบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานของประเทศ ส่งเสริมการบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่ครอบคลุมต่อประชากรอย่างถาวร และส่งเสริมการย้ายถิ่นฐานของประชากรอย่างเป็นระเบียบ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการพัฒนาของประชากรเป็นหลัก โดยการสร้างระบบบริการดูแลผู้สูงอายุ ปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ที่ถูกต้องตามกฎหมายของผู้หญิง เด็กและคนพิการ และดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจนตามเป้าหมาย และส่งเสริมความยุติธรรมและความเท่าเทียมกันทางสังคม เคารพบทบาทของบุคคลและครอบครัวในการพัฒนาประชากร ยึดมั่นในสิทธิและหน้าที่ เพื่อส่งเสริมการทำงานของประชากรโดยอาศัยรัฐบาลเป็นหลัก ในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการปกครองร่วมกัน

4. ให้ความสำคัญกับการปรับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องต่อประชากร

การกำหนดตำแหน่งของพื้นที่การทำงานหลักและปรับปรุงนโยบายประชากรที่แตกต่างใช้ เพื่อเป็นแนวทางไปสู่การพัฒนาที่เหมาะสมของการใช้พื้นที่ สนับสนุนการจำกัดการพัฒนา และการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคอย่างเคร่งครัด โดยการควบคุมประชากรขนาดใหญ่ของเมืองใหญ่ เสริมสร้างการจัดการและคุ้มครองสิ่งแวดล้อม การพัฒนาที่ยั่งยืนและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศและวิถีชีวิตของคน

3. ภารกิจที่สำคัญ

3.1 ส่งเสริมระดับการเจริญพันธุ์ (การคลอดบุตร) ที่เหมาะสมเพื่อความได้เปรียบด้านประชากร

- **ปรับปรุงกลไกการควบคุมนโยบายการเจริญพันธุ์ (การคลอดบุตร)**
  - ปฏิบัติตามนโยบายพื้นฐานแห่งชาติในการวางแผนครอบครัวและดำเนินนโยบายลูกสองคนที่ครอบคลุม
  - ปฏิรูปและปรับปรุงการบริการจัดการและวางแผนครอบครัว เพื่อลดความซับซ้อนในการบริหารงานและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน
  - ส่งเสริมการดำเนินนโยบายการวางแผนครอบครัวที่เท่าเทียมกัน สำหรับทุกกลุ่มชาติพันธุ์และส่งเสริมการพัฒนาที่สมดุลของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆในภูมิภาคเดียวกัน
  - ติดตามการเปลี่ยนแปลงของระดับการเจริญพันธุ์และปรับปรุงนโยบายการวางแผนครอบครัว
- **จัดสรรทรัพยากรบริการสาธารณะอย่างเหมาะสม**
  - การดำเนินโครงการหลักประกันบริการด้านอนามัยสำหรับแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว
  - วางแผนและจัดสรรทรัพยากรอย่างสมเหตุสมผล เช่น การดูแลเด็กก่อนวัยเรียน การศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาและประกันสังคม
  - ส่งเสริมให้กองกำลังทางสังคมดำเนินการบริหารโรงพยาบาลสำหรับเด็กที่ไม่แสวงหาผลกำไร รวมไปถึงส่งเสริมสถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาลและสถาบันบริการอื่น ๆ
  - ส่งเสริมการดำเนินการประกันการคลอดบุตรและการประกันสุขภาพขั้นพื้นฐานร่วมกัน
  - จัดตั้งห้องสำหรับมารดาและทารกหรือโต๊ะดูแลทารกในที่สาธารณะขนาดใหญ่
- **ปรับปรุงระบบสนับสนุนการพัฒนาครอบครัว**
  - ปรับปรุงการจัดเก็บภาษีการเลี้ยงดู การศึกษา ประกันสังคม ที่อยู่อาศัยและนโยบายอื่น ๆ เพื่อลดภาระให้กับครอบครัวที่มีบุตร
  - ปรับปรุงระบบการให้รางวัลการวางแผนครอบครัวและการลาคลอดกับคู่สมรส
  - ส่งเสริมให้นายจ้างจัดหาตารางการทำงานที่ยืดหยุ่นและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับหญิงตั้งครรภ์และการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
  - เพิ่มการสนับสนุนครอบครัวการวางแผนครอบครัวและปรับปรุงระบบสนับสนุนพิเศษสำหรับครอบครัวการวางแผนครอบครัว

3.2 เพิ่มการจัดหาแรงงานที่มีประสิทธิภาพและมุ่งเน้นไปที่ปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างประชากรและเศรษฐกิจ

- **ปรับปรุงคุณภาพของแรงงานใหม่**
  - เร่งปรับปรุงระบบการศึกษาแห่งชาติและปรับปรุงระดับความเท่าเทียมกันของบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐอย่างต่อเนื่อง
  - ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างรอบด้านและเพิ่มประสิทธิภาพในการจ้างงานและความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการและการหางานของผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัย
  - ส่งเสริมการศึกษาร่วมกันและปลูกฝังความสามารถเชิงประยุกต์และทักษะทางเทคนิคอย่างจริงจัง
  - สร้างแพลตฟอร์มการจ้างงานและบริการการเป็นผู้ประกอบการสำหรับทุกคน
- **สำรวจศักยภาพในการทำงานของคนงาน**
  - ดำเนินนโยบายสนับสนุนการจ้างงานสำหรับประชากรทางการเกษตร
  - ดำเนินการตามแผน ปรับปรุงทักษะอาชีพของแรงงานรุ่นใหม่
  - พัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่องและอย่างจริงจังและปรับปรุงระบบการฝึกอบรมพนักงานขององค์กร
  - ปรับปรุงด้านสุขภาพของคนงานและใช้ระบบการตรวจสอบสำหรับการประกอบอาชีพ
  - เสริมสร้างการฝึกอาชีพสำหรับแรงงานของผู้สูงอายุ
- **พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของผู้สูงอายุอย่างแข็งขัน**
  - ดำเนินนโยบายการเกษียณอายุอย่างค่อยเป็นค่อยไป
  - พัฒนาการศึกษาและการฝึกอบรมผู้สูงอายุอย่างจริงจัง
  - ส่งเสริมให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพและเทคนิคยืดอายุการทำงาน
- **การใช้ทรัพยากรบุคคลระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิผล**
  - กำหนดและปรับปรุงมาตรการสนับสนุน เช่น การย้ายถิ่นฐานและการพำนักระยะยาว การประกันภัย การรักษาพยาบาลและการศึกษา
  - ปรับปรุงระบบการพำนักถาวรสำหรับชาวต่างชาติและผ่อนคลายเงื่อนไขสำหรับผู้มีความสามารถทางเทคนิคเพื่อให้ผ่านคุณสมบัติการพำนักถาวร
  - ปลูกฝังกลุ่มหน่วยงานบริการกลางระหว่างประเทศที่มีความสามารถพิเศษ
  - ร่วมมือกับต่างประเทศ เพื่อพัฒนาแหล่งการศึกษาและการฝึกอบรมจากต่างประเทศที่มีคุณภาพสูง

3.3 เพิ่มประสิทธิภาพการกระจายเชิงพื้นที่ของประชากรและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของประชากรทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

- **ส่งเสริมการขยายตัวของประชากรที่อาศัยในเมืองใหญ่อย่างต่อเนื่อง**
  - ภายในปี 2020 จะมีการตั้งถิ่นฐานในเขตเมือง โดยมีผู้ประชากรทางด้านการเกษตรที่อพยพเข้ามาและผู้ที่อาศัยถาวรประเภทอื่น ๆ ประมาณ 100 ล้านคน
  - แบ่งเขตของเมืองให้ชัดเจน และใช้นโยบายการตั้งถิ่นฐานที่แตกต่างกัน
  - จัดเตรียมพื้นที่ให้เหมาะสมและเป็นระเบียบและขยายพื้นที่ สำหรับการขยายตัวของประชากรที่ย้ายถิ่นฐานทางด้านการเกษตรในบริเวณใกล้เคียงและขยายพื้นที่ที่ใกล้เคียงกับการเปลี่ยนแปลงของประชากรในเมือง
- **ส่งเสริมการอาศัยในย่านเมืองของประชากร**
  - เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการอาศัยในย่านเมืองในภาคตะวันออก
  - ปลูกฝังและพัฒนาการอาศัยในย่านเมืองในภาคกลางและภาคตะวันตก
  - ส่งเสริมการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในสัดส่วนของผู้อยู่อาศัยถาวรในกลุ่มเมือง 19 แห่งในประเทศ
- **ปรับปรุงความสมดุลของประชากรทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม**
  - กำหนดและปรับปรุงนโยบายประชากรที่ตรงกับพื้นที่การทำงานหลัก
  - ส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของประชากรและสนับสนุนวิถีชีวิตที่เรียบง่ายและมีระดับของคาร์บอนที่ต่ำ
  - เสริมสร้างการจัดการการย้ายถิ่นฐานประชากรและส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองและการพัฒนาพื้นที่ในชายแดน
- **ปรับปรุงระบบนโยบายการย้ายถิ่นฐานของประชากร**
  - ปฏิรูประบบทะเบียนบ้าน เพื่อให้แน่ใจว่าแรงงานทางด้านการเกษตรที่ตั้งถิ่นฐานในเมืองมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับชาวเมือง
  - ใช้ระบบใบอนุญาตมีถิ่นที่อยู่อย่างสมบูรณ์และส่งเสริมระบบใบอนุญาตมีถิ่นที่อยู่ให้ครอบคลุม สำหรับผู้อยู่อาศัยในเมือง
  - ปฏิรูประบบการเงินและสร้างกลไกการแบ่งปันต้นทุน สำหรับการขยายตัวของประชากรทางด้านการเกษตรที่เข้ามาอาศัยในย่านเมือง
  - ปฏิรูประบบสิทธิในทรัพย์สินรวมในชนบทให้มากยิ่งขึ้น
  - ปรับปรุงระบบการจัดการบริการและกลไกในการย้ายถิ่นฐานของประชากร

3.4 ส่งเสริมการพัฒนาร่วมกันของประชากรละส่งเสริมการพัฒนาทางสังคมและการอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคีของประชากร

- **ตอบสนองต่อผู้สูงวัยอย่างเข้มแข็ง**
  - เน้นการตอบสนองด้วยความเร็วและครอบคลุม
  - ปรับปรุงระบบเงินบำนาญขั้นพื้นฐานและการประกันสุขภาพขั้นพื้นฐาน
  - ปรับปรุงระบบบริการดูแลผู้สูงอายุและเพิ่มการจัดหาบริการและผลิตภัณฑ์ดูแลผู้สูงอายุ
  - พัฒนาระบบสาธารณสุขครอบคลุมทุกช่วงชีวิต
- **ส่งเสริมการพัฒนาสตรีรอบด้านและการคุ้มครองผู้เยาว์**
  - ปฏิบัติตามนโยบายพื้นฐานแห่งชาติ เรื่องความเสมอภาคระหว่างผู้ชายและหญิง และปกป้องสิทธิตามกฎหมายและผลประโยชน์ของผู้หญิงอย่างมีประสิทธิผล
  - เสริมสร้างการจัดการที่ครอบคลุมของอัตราส่วนเพศของประชากรแรกเกิดและดำเนินการดูแลเด็ก
  - ยึดหลักการให้เด็กมีสิทธิพิเศษก่อนเสมอ ปรับปรุงการคุ้มครองผู้เยาว์และระบบสวัสดิการสำหรับเด็ก
  - ส่งเสริมการดูแลเด็กที่ถูกทอดทิ้งในพื้นที่ชนบทและการคุ้มครองเด็กที่ตกอยู่ในความยากลำบากและเพิ่มการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กจรจัด
  - เสริมสร้างด้านสุขภาพเด็กและการวินิจฉัยและการรักษาโรคสำหรับเด็ก เพื่อปรับปรุงภาวะโภชนาการของเด็กในพื้นที่ยากจน
- **รับประกันสิทธิตามกฎหมายและผลประโยชน์ของคนพิการ**
  - ใช้ระบบเบี้ยยังชีพสำหรับคนพิการและระบบเงินอุดหนุนการรักษาพยาบาลสำหรับผู้พิการรุนแรงอย่างเต็มที่
  - ให้เงินอุดหนุนสำหรับการกำหนดค่าอุปกรณ์ช่วยเหลือ การฟื้นฟูขั้นพื้นฐานและการบูรณะอย่างเต็มที่สำหรับครอบครัวสำหรับผู้ยากไร้และผู้พิการรุนแรง
  - ให้การศึกษาฟรี 12 ปี สำหรับเด็กพิการที่ครอบครัวมีปัญหาทางการเงิน
  - พัฒนางานด้านวัฒนธรรมและการกีฬา สำหรับคนพิการ พัฒนาองค์กรการกุศลและอุตสาหกรรมบริการสำหรับคนพิการ
- **ตระหนักถึงการบรรเทาความยากจนที่เป็นเป้าหมายของคนยากจน**
  - ภายในปี 2020 คนยากจนในชนบทจะถูกปลดออกจากความยากจนและอำเภอที่ยากจนทั้งหมดจะหมดไป
  - ส่งเสริมการบรรเทาความยากจนและการพัฒนาจากการแก้ปัญหาความยากจน

4. การวางแผนและการดำเนินการ – การปรับปรุงกลไกการวางแผนที่ครอบคลุม สำหรับประชากรและการพัฒนา

4.1 เสริมสร้างการสนับสนุนข้อมูลแก่ประชากร

- ส่งเสริมการสร้างร่วมกันและการแบ่งปันข้อมูลพื้นฐานของประชากรและเร่งการสร้างฐานข้อมูลพื้นฐานประชากรแห่งชาติ
- บูรณาการข้อมูลประชากรและทรัพยากรสารสนเทศ เสริมสร้างการพัฒนาและการให้ข้อมูลประชากรอย่างเปิดเผย

4.2 จัดทำระบบคาดการณ์จำนวนประชากร

- พัฒนาเทคโนโลยีและแบบจำลองการคาดการณ์ประชากรที่เหมาะสมกับประเทศ
- บนพื้นฐานของการสำรวจสำมะโนประชากรและการสำรวจตัวอย่าง เสริมสร้างการคาดการณ์จำนวนประชากรในระยะกลางและระยะยาว
- ปรับปรุงระบบติดตามและประเมินผลพลวัตของประชากร
- สร้างกลไกการคาดการณ์ประชากรแบบปกติ

4.3 ดำเนินการประเมินผลกระทบของประชากร เพื่อการวางแผนที่สำคัญ

- ปรับปรุงกลไกการให้คำปรึกษาสถานการณ์การพัฒนาประชากรประจำปี
- วิเคราะห์และคาดการณ์ผลกระทบของปัจจัยประชากรต่อการวางแผนครั้งสำคัญการปฏิรูปครั้งใหญ่และการสร้างโครงการที่สำคัญ
- ปรับปรุงกลไกการให้คำปรึกษาด้านนโยบายประชากร
- เสริมสร้างการป้องกันและควบคุมความเสี่ยงด้านความมั่นคงของประชากรและเตรียมความพร้อมสำหรับแผนการวิจัยล่วงหน้าเชิงนโยบาย

4.4 ปรับปรุงกลไกการดำเนินการตามแผน

- คณะกรรมการพัฒนาและปฏิรูปแห่งชาติเป็นผู้นำในการส่งเสริมการปฏิบัติตามแผน
- ให้ข้อมูลการวางแผนประชากรและนโยบายประชากร
- ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศและส่งเสริมการดำเนินการตามเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับประชากรของวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนในปี 2030
- จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนอย่างสม่ำเสมอเป็นระยะเวลา 5 ปี

Photo: Reuters

นโยบายลูกสามคน (Three-child policy)

ปี 1979 จีนเริ่มนโยบายลูกคนเดียว เพื่อแก้ปัญหาเรื่องจำนวนประชากรที่มีเกิน 800 ล้านคน ในปี 1970 ซึ่งส่งผลต่อความเป็นอยู่ของชาวจีน นโยบายดังกล่าวบังคับให้หนึ่งครอบครัวมีลูกได้หนึ่งคน และคนในชนบทมีลูกได้สองคนในบางกรณี ยกเว้นชนกลุ่มน้อย ทิเบต ซินเจียง และจ้วง

นโยบายลูกคนเดียว ที่ดำเนินการระหว่างปี 1979-2013 นับว่าประสบความสำเร็จ สามารถลดอัตราการเกิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ชาวจีนมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง บรรเทาปัญหาการขาดแคลนอาหารที่เรื้อรัง ลดจำนวนคนยากจน ที่พักอาศัย สิ่งอำนวยความสะดวก ส่งผลให้จีนก้าวสู่ “สังคมพอมีพอกิน”

ผลจากการดำเนินนโยบายลูกคนเดียวกว่า 35 ปี ส่งผลให้จีนมีจำนวนประชากรจีนเพิ่มขึ้นค่อนข้างน้อย จาก 1,270 ล้านคนในปี 2000 เป็น 1,340 ล้านคนในปี 2011 นำไปสู่การลดลงของจำนวนวัยรุ่นและทำงาน

ปี 2016 จีนได้ยกเลิกนโยบายลูกคนเดียว และดำเนินนโยบายลูก 2 คน ส่งผลให้มีลูกคนที่สองเพิ่มขึ้นมากกว่า 10 ล้านคนทั่วประเทศ แต่ไม่ได้ช่วยให้อัตราการเกิดเพิ่มขึ้น

จากข้อมูลสำมะโนประชากรปี 2563 ซึ่ง สนง. สถิติแห่งชาติเผยใน เดือน เม.ย. 2564 พบว่าจีนมีประชากรเกิดใหม่เพียง 12 ล้านคน และมีอัตราเจริญพันธุ์ (fertility rate) อยู่ที่ 1.3 ซึ่งอยู่ในระดับเดียวกับของประเทศที่เป็นสังคมสูงวัยอย่างประเทศญี่ปุ่น

นโยบายลูกสามคน (Three-child policy) ถือเป็นการตอบสนองการเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยและการวางแผนครอบครัวที่เริ่มมีการประกาศในประเทศจีนเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2021 คณะกรรมการกลางของพรรคคอมมิวนิสต์จีน จัดประชุมชี้แจงถึงการปรับนโยบายการให้กำเนิดบุตรอย่างเหมาะสม โดยครอบครัวหนึ่งสามารถมีลูกสามคน พร้อมด้วยมาตราการสนับสนุนต่าง ๆ

ประกาศนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหา

สังคมผู้สูงอายุ และความได้เปรียบด้านทรัพยากรบุคคลของประเทศจีน

นโยบายลูก 2 คน สู่ ลูก 3 คน

ไปรษณีย์จีน ออกแสตมป์ปีหมู "การรวมตัวของโชคลาภทั้งห้า" ของเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2019 เป็นภาพหมูตัวใหญ่สองตัวและหมูตัวเล็กสามตัว ซึ่งเป็นครั้งแรกที่แนวคิดของ "ภาพแห่งครอบครัว" ได้รับการรวบรวมอย่างสมบูรณ์ในตราประทับของจักรราศี

หมูตัวใหญ่สองตัวและหมูน้อยสามตัวปรากฏตัวพร้อมกันและพวกเขาก็มีความสุขและฝากคำอวยพรอันเป็นสุขของการรวมตัวของครอบครัวและพร 5 ประการในเทศกาลฤดูใบไม้ผลิ

สื่อต่างประเทศคาดการณ์ว่า แสตมป์รูปหมู 5 ตัว เป็นการ “บอกอย่างอ้อม ๆ” ก่อนการประกาศนโยบายลูกสามคน

มาตรการสนับสนุน

เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2021 ทางคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีนได้จัดประชุมเพื่อทบทวน "การการปรับนโยบายการให้กำเนิดบุตรอย่างเหมาะสม เพื่อส่งเสริมการพัฒนาประชากรในระยะยาวและสมดุล" สรุปได้ดังนี้

- ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ประเทศได้ปรับปรุงนโยบายการให้กำเนิดบุตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาประชากร และตอบสนองต่ออัตราการเกิดที่ลดลงและประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- การพัฒนาประชากรเป็นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชาติจีน และการปรับปรุงนโยบายการกำเนิดของบุตรส่งผลกระทบต่อครัวเรือนหลายล้านครัวเรือน
- ข้อมูลสำมะโนแห่งชาติครั้งที่ 7 ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2021
    - สัดส่วนของเด็กอายุ 0-14 ปีเพิ่มขึ้นจาก 16.6% ในปี 2010 เป็น 17.95% ในปี 2020 เนื่องด้วยการปรับนโยบาย มีเด็กมากกว่า 10 ล้านคนที่เกิดทั่วประเทศ
    - สัดส่วนของลูกคนที่สองในประชากรที่เกิดเพิ่มขึ้นจากประมาณ 30% ในปี 2013 เป็นประมาณ 50% ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา

- การเลื่อนอายุของการสมรสและคลอดบุตร ส่งผลให้สตรีมีบุตรน้อยลงในช่วงปัจจุบัน ตั้งแต่ปี 2006 ถึง 2016 อายุเฉลี่ยของการแต่งงานครั้งแรกและการคลอดบุตรครั้งแรก ถูกเลื่อนจาก 23.6 ปี 24.3 ปี เป็น 26.3 ปีและ 26.9 ปีตามลำดับ
- สัดส่วนของสตรีอายุ 20-34 ปี แต่งงานลดลงจาก 75.0% เป็น 67.3%
- จำนวนการแต่งงานที่จดทะเบียนทั่วประเทศลดลงติดต่อกันเจ็ดปี จาก 13.47 ล้านคู่ ในปี 2013 เป็น 8.13 ล้านในปี 2563 ลดลง 40%
  - นโยบายทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกี่ยวข้อง เช่น การศึกษา ที่อยู่อาศัย การจ้างงาน ฯลฯ ได้กลายเป็นกุญแจสำคัญในการตัดสินใจเรื่องการให้กำเนิดบุตรของครอบครัว
  - สาเหตุสำคัญของการไม่มีลูก คือ
    (1) เพิ่มภาระทางการเงิน โดยเฉพาะมีแรงกดดันสูงด้านการศึกษาและด้านที่อยู่อาศัย
    (2) ขาดคนช่วยดูแลบุตร
    (3) ยากที่จะหาจุดสมดุลระหว่างครอบครัวและการทำงาน
    (4) การระบาดของโรค COVID-19 เพิ่มความไม่แน่นอนของการจ้างงานและรายได้ ซึ่งทำให้ชาวจีนบางส่วนยกเลิกหรือเลื่อนแผนการมีบุตรออกไป

- การดำเนินการตามนโยบายลูก 3 คน มีมาตรการสนับสนุนต่าง ๆ ที่จะช่วยปรับปรุงโครงสร้างประชากรของจีนควบคู่ไปด้วย เช่น (1) การลดค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาสำหรับครอบครัว และ (2) เพิ่มการสนับสนุนด้านภาษีและที่อยู่อาศัย เพื่อช่วยปรับปรุงโครงสร้างอายุของประชากรในระยะยาว ขยายการจัดหาแรงงานใหม่ ลดอัตราส่วนการพึ่งพาของประชากรผู้สูงอายุ บรรเทาความขัดแย้งระหว่างรุ่น เพิ่มความมีชีวิตชีวาโดยรวมของสังคม และลดอัตราของสังคมผู้สูงอายุ

Photo: REUTERS/Aly Song

งานอะไรที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุหลายคน ไม่อยากอยู่บ้านเฉย ๆ อยากหางานที่เหมาะสมทำเพื่อใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ มีรายได้ของตัวเอง ลดภาระให้กับลูกหลาน งานที่เหมาะสำหรับผู้สูงอายุ เช่น

1. เปิดร้านค้า

ผู้สูงอายุสามารถเปิดร้านเล็ก ๆ ที่บ้าน เช่น ร้านขายผลไม้ ร้านขายของชำ ร้านขายขนมเล็ก ๆ เป็นโอกาสที่จะได้พบเพื่อนบ้าน และสามารถสร้างรายได้

2. ผู้พิทักษ์ชุมชน (ยามรักษาความปลอดภัยในชุมชน)

หลายชุมชนรับสมัครผู้สูงอายุเป็นยามหน้าประตู ลงทะเบียนข้อมูลของผู้ที่เข้าหมู่บ้านที่ไม่เป็นสมาชิก และอนุญาตให้รถของคนในชุมชนผ่านเข้าไปได้

3. พนักงานทำความสะอาด

เมืองจะสวยงามไม่ได้ ถ้าไม่มีคนทำความสะอาด งานทำความสะอาดเป็นงานที่ทุกคนสามารถทำได้ แต่คนหนุ่มสาวไม่อยากทำ ผู้สูงอายุจำนวนมากรับงานการทำความสะอาดงาน งานนี้จึงเป็นงานที่ควรค่าแก่การเคารพเช่นกัน

4. แม่บ้าน

เมื่อคนในเมือง ทั้งสามีและภรรยาต้องทำงาน ไม่มีเวลาดูแลครอบครัว งานบ้านและการดูแลลูก ตรงกับผู้สูงอายุมีเวลา และมีประสบการณ์ในการดูแลครอบครัว จึงเหมาะกับผู้สูงอายุ แต่ต้องผ่านการฝึกอบรมก่อนเริ่มงาน

5. งานปลูกป่าในเมือง

งานตัดแต่งดอกไม้ รดน้ำต้นไม้ ไม่เพียงแต่เป็นการออกกำลังกายเท่านั้น แต่ยังช่วยสร้างความรู้สึกรักธรรมชาติ ในเมืองที่ยังไม่มีต้นไม้มาก งานนี้จึงเป็นงานที่เหมาะสำหรับผู้สูงอายุ

6. พนักงานล้างจาน

โรงแรม ร้านอาหาร มีจานจำนวนมากที่ต้องล้างทุกวัน งานล้างจาน ไม่มีเกณฑ์ ไม่ต้องมีเนื้อหาทางเทคนิคใด ๆ ผู้สูงอายุสามารถทำได้

อ้างอิง

- 第七次全国人口普查主要数据情况
  http://www.stats.gov.cn/tjsj/zxfb/202105/t20210510_1817176.html
- 北京人口总量超 2189 万，大学受教育人口占比全国最高，北京日报
  https://mp.weixin.qq.com/s/CEgLHaFDkVpuYuI0CGOIlg
- 一图读懂：《国家人口发展规划（2016—2030 年）》
  http://www.gov.cn/xinwen/2017-01/26/content_5163732.htm
- 未来 10 年将要诞生的 21 项新工作，看看你都能干嘛？
  https://mp.weixin.qq.com/s/8hsiOzjJEe4mrd0riilywQ
- 适合老年人从事的工作有哪些？
  https://jingyan.baidu.com/article/f00622284b4c2ffbd3f0c80f.html

ฝ่ายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง

เลขที่ 21 ถนนกวงหวา เขตฉาวหยาง กรุงปักกิ่ง 100600

สาธารณรัฐประชาชนจีน

โทรศัพท์ (86-10) 8531-8790

โทรสาร (86-10) 8531-8791

เว็บไซต์ www.stsbeijing.org

อีเมล stsbeijing@mhesi.go.th

เฟซบุ๊ก www.facebook.com/stsbeijing